

Література

1. Грущинська І. В. Я досліджую світ : підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч.1 // І.В.Грущинська, З. М. Хитра, І. І. Дробязко – К. : – УОВЦ «Оріон», 2018. – 120с.
2. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua/school/reform/54276/dskmybq/>, вільний.

УДК 373.2.064.1:373.2-056.264

КАС'ЯНЕНКО О.М., СИНІЧКА Є.Б.,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ СІМ'Ї І ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В ПРОЦЕСІ ПОДОЛАННЯ ЗАЇКАННЯ У ДІТЕЙ

Проблема заїкання була актуальною завжди, тому викликала неабиякий інтерес в багатьох науковців та практиків. Але попри глибоку її вивченість, вона не стає менш актуальною та цікавою.

Заїкання є одним з найпоширеніших розладів мовлення, яке найчастіше виникає в дитинстві і без сторонньої допомоги може залишатися протягом років. Ця проблема є серйозною для дитини, адже заїкання призводить до труднощів у навчанні, обмежує вибір професії в майбутньому і може створювати дискомфорт в особистому житті.

Порушення мовлення не може існувати саме по собі, воно завжди зачіпає і внутрішній світ людини. Розуміння своєї мовленнєвої вади породжує певні психологічні особливості: полохливість, невпевненість в своїх діях, беззахисність, сором'язливість, відчуття пригніченості, постійне переживання за своє мовлення, мовчазними, страх висловлювати свою думку в присутності незнайомих. Також спостерігається феномен фіксованості на своїй ваді, адже в більшості для заїкуватих мовлення стає причиною постійної травматизації психіки. В наслідок цього, деякі діти починають уникати розмов, різко обмежують мовленнєві контакти. Інші, навпаки можуть стати агресивними, нав'язливими [1].

Проаналізувавши дослідження науковців (Л. Міссуловіна, В. Шкловського, Ю. Некрасової, О. І. Сікорського, Р. Є. Левіної, М.К. Шеремет), ми можемо відмітити, що заїкання є складним комплексним захворюванням, яке вимагає різностороннього підходу до лікування. Найчастіше використовується комплексний медико-педагогічний підхід, який включає медикаментозне лікування і процедури, психотерапію, логопедичні заняття і виховні заходи [1; 2].

Однією з важливих умов, за якої повинна відбуватися корекція дитячого мовлення – погоджені однакові виховні впливи в дошкільному закладі та в сім'ї. Різні вимоги та межі дозволеного завжди негативно впливають на процес виховання, а особливо в випадках з заїкуватими. Дитяча нервова система є досить слабкою, а в тих, хто має дане порушення мовлення вона до того ж перебуває в постійному стані напруження. Тому головним завданням для

батьків та педагогів є створення умов для послаблення тиску на нервову систему і забезпечення сприятливого емоційного клімату, в якому не відчувалося б напруження. Для цього дорослим варто привчити дитину до чіткого режиму дня, в якому є виділений час для денного сну тривалістю 2 години і нічного сну тривалістю 10-11 годин. Харчування також відіграє важливу роль. Не рекомендується готувати гостру, солону, кислу або гірку їжу. Також краще вилучити з раціону дитини шоколад, какао та каву.

Діти надзвичайно чутливі до стресів та образ, вони сильно реагують на проблеми в сім'ї, тому часто усе це може погіршувати мовлення. Батьки та педагоги повинні пам'ятати, що організація відпочинку теж потребує додаткової уваги. Важливо уникати емоційно напружених ситуацій, довготривалої розлуки з батьками і різкої зміни кліматичних умов. Доречним є дозування вражень і попередня психологічна підготовка перед подіями, які можуть викликати багато емоцій [2].

У заїкуватих дітей легко з'являються страхи. Часто вони можуть виникати в наслідок залякування, перегляду фільмів і мультфільмів, читання книг застрашливого змісту. Досить часто зустрічається, що діти бояться бути у темряві і просять залишати ввімкненим світло перед засинанням. В таких випадках не можна змушувати дитину перебувати самою в темряві, адже це може суттєво посилити страх і заважати лікуванню мовленнєвого порушення.

Заїкання може виникати в результаті наслідування людей, які мають цю проблему. В цьому разі варто обмежити спілкування дитини з заїками і делікатно переконати, що наслідувати не потрібно. Мовлення батьків є зразком, тому вони повинні говорити повільно, плавно, чітко і правильно. Поступово мовлення малюка стає теж таким. В цей час не можна дозволяти розмовляти занадто швидко, випускати якісь звуки і слова, тому що це свідчить про надмірну збудженість і послаблену нервову систему [3].

Аналіз досвіду роботи вихователів показує, що часто батьки перебільшують масштаби захворювання, і їхня тривога передається дитині. Тому потрібно уникати надмірних хвилювань, не говорити про захворювання в присутності дитини, якнайменше вживати слово «заїкуватість», не робити зауважень із приводу мовлення дитини. Недопустимі передражнювання та глузування [4].

Отже, в процесі усунення заїкання тільки логопедичних занять та медикаментозного лікування мало. Надзвичайно важливою є допомога з боку батьків та працівників дошкільного закладу. Без їхньої допомоги неможливе виконання вимог логопеда, створення для дитини хорошої атмосфери і дотримання режиму дня. Заїкання можна вилікувати, але лише за такої умови, що всі, хто оточують дитину, намагатимуться допомогти.

Література

1. Логопедія : Підручник. Затв. МОНУ для студ. ВНЗ / [М.К. Шеремет, В.В. Тарасун, С.Ю. Конопляста] ; За ред. Шеремет М.К. – Видавничий дім «Слово», 2010. – С.422.
2. Шевченко О. Заїкання: що це таке, як правильно розпізнати його прояви у дитини, як поводитися батькам / Шевченко О. // Дитячий садок. -2011. -№19. – С.23-24.

3. Филичева Т.Б. Основы логопедии: Учебное пособие для студентов пед. инст. / Т.Б. Филичева, Н.А. Чевелева, Г.В. Чиркина – Издательство «Просвещение», 1989. – С.153-154.

4. Кочанська І. Допомога психолога дитині із заїканням / І. Кочанська // Психолог дошкільця. – 2013. - №2 – Вкладка. – С.5-6.

УДК 373.2.091.33-027.22:81:373.2-056.2

КАС'ЯНЕНКО О.М., ЧЕНДЕШ А.Р.,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНО-ЛОГОПЕДИЧНОГО ВПЛИВУ ТА КОРЕКЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО НЕДОРОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний рівень наукових знань про мову, мовлення та мовленнєву діяльність потребує переоцінки й уточнення основних підходів, принципів і засобів організації та проведення корекційної роботи з розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Традиційні моделі, що й досі найуживаніші в масових і спеціальних дошкільних закладах для дітей із ЗНМ, націлені переважно на розвиток мовлення дитини шляхом нарощення обсягу лінгвістичних одиниць, що використовуються дитиною в мовленні. Але нарощення обсягу лінгвістичних одиниць в умовах дезонтогенезу супроводжується значними труднощами, потребує значної затрати часу. Більше того, орієнтовність корекції лише на зовнішній бік мовлення та недостатнє врахування внутрішніх патологічних механізмів, що зумовлюють мовленнєвий дефект, досить часто лише маскують ваду та привчають дітей до постійного логопедичного супроводу. Саме це зумовлює необхідність перегляду змісту і напрямів навчання дітей із ЗНМ. Нарощування обсягу лінгвістичних одиниць, якими володіє дитина, не має стати самоціллю. Основним завданням логопедичної корекції є формування у дітей порушених психологічних механізмів, які забезпечують розвиток мовлення [1]. На нашу думку, саме це має створити умови для збагачення мовленнєвого досвіду дитини, засвоєння нею мовних знань та якісного їх використання в мовленнєвій комунікації. Окрім того, формування зазначених механізмів розкриває можливості для перетворення мовлення дитини в повноцінну систему, здатну до саморозвитку та саморегуляції, максимально наближаючи її до рівня вікової норми. [1].

Одним з провідних напрямків корекційно-логопедичного впливу та корекції ЗНМ у дошкільників є формування лексико-граматичних засобів мовлення. Предметно-розвивальне середовище і комплекс медико-психолого-педагогічного впливу спрямовані на розвиток у дитини уявлень про оточуючий її світ, на формування всебічно розвиненої особистості. На логопедичних заняттях формується комплекс немовленнєвих і мовленнєвих психологічних функцій, що забезпечують досить високу ефективність корекції наявних недоліків становлення мовлення відповідно онтогенезу. Пріоритетними завданнями є: 1) розширення запасу конкретних уявлень, 2) розвиток розуміння



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>